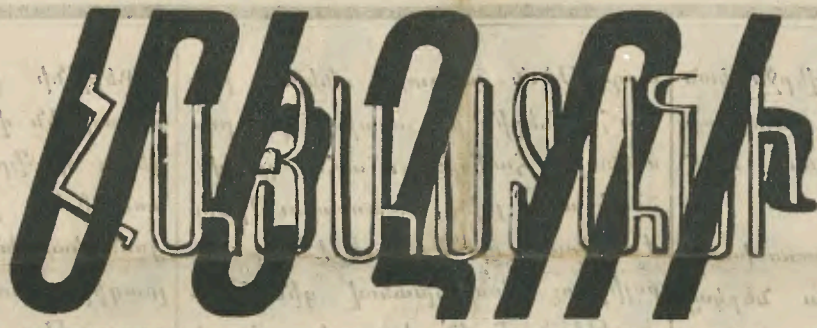

Հարկան գինն է 10 ռուբլի:
Վեց ամսանոց՝ 5 ռ., երեք ամսանոց՝ 3 ռ., ամիսը 1 ռ.:
Առանձին համարներով իրարանջիւրը 5 կոպեկ:
Խմբագրատունը բաց է ամեն օր բացի կիրակի և տոն օրերից:
առևտուրն 11—2 ժամը կեսօրից յետ:
Օտարաբարոյացիք դիմում են ուղղակի խմբագրատնան հետ-
ևս չափելով: — Во ред. газетъ «Мелъ Ахъастанъ», въ Тиф-
лисѣ, при редакціи «Мегиу Хаѣстанъ», въ Тиф-
лисѣ, (Caucase).

Խմբագրատնան ուղղած թէ յօդուածները և թէ նամակները
պէտք է պարզ դրուած լինին դրոյի ստորագրութեամբ և հասցէով:
Խմբագրութիւնը կարող է փոփոխել, ուղղել և կրճատել յօդուած-
ները: Խմբագրութիւնը իւր վերայ չէ տնտես յետ ուղարկել յօ-
դուածները և պահում է երկու ամիս մինչև ցարհանջ:

Յայտարարութիւնների համար վճարում են ամեն մի բառին 2 կոպ:
Յայտարարութիւններ ընդունվում են հայերէն և օտար լեզուներով:
Յայտարարութիւններ ընդունվում են միմիայն ա. Հայկերեանի
պատկիւնով:

ԲՈՎԱՆԴԱՌՈՒԹԻՒՆ.
Ի 30 Ապրիլի:
Ներքին Տեսութիւն. — Մանր
նշաններ:
Քաղաքական. — Քաղաքական
լուրեր:
Խառն լուրեր:
Ֆելիէ տօն. — («Հայկեր»):

ԹԻՖԼԻՍ, 30 Ապրիլի

Որքան մենք անտարբեր ենք հա-
սարակական գործերում այնքան և՛
եւանդոտ ու կրօնոտ մասնաւորնե-
րում: Այս հասարակական ոգու
պակասութեան նշան է: Որեւէ հա-
սարակական հաստատութեան հա-
մար եթէ մերայինք հրաւիրվեն
չափ փոքր թուով նորա կը մասնակ-
ցին այդ հաստատութեան վեճակի
բարեկարգութեան կամ նորա ապա-
հովութեան: Ինչպէս և շատ փոքր
թուով կը հետաքրքրվին որեւէ հա-
սարակական հաստատութեան գու-
մար պահպանութեամբ կամ նորա
հաշիւներով: Իսկ երբ գործը կը
հասնի մի անհատի մի պաշտօնային
քահանայի կամ վարդապետի ու
ուսուցչի կամ տեսչի մերայինք այն-
պիսի եռանդ և այնպիսի մասնակ-
ցութիւն չունեն կը տան որ չափա-
քանցութեան է հասնում և անձին
համար ամբողջ հաստատութեան և
հասարակութեան շահերը զոհվում
են: Մենք արդէն բազմիցս յիշել
ենք այս մեր անախտի և վնասա-
կար յատկութեան մասին, գէպեր
անթիւ են ուր այդ մեր յատկու-
թիւնն երեւան է գայիս: Գեռ մօտիկ
մասնակ հայ մամուլում եղաւ յի-
շատակութիւն արժ. Խորէն վարդա-
պետ Ստեփանէի Արաբիայի յաճոր-
դութիւնից հանելու մասին որ մեծ
վերաժողութեամբ պատճառեց մեր Արաբ-
իայից եղբարց, արդեք մինչև իսկ
պատգամաւորները ուղարկեցին Ս. Ա.
Թուրքի մինչդեռ դրա համար կա-
րել չը կար և ոչէլ վերաժողութեան տե-
ղիք ու ամբողջ հասարակութեան
մէջ երկպառակութիւն ու դժգո-
հութիւն գեցաւ: Մեր մէջ կարծես
ամեն ինչ՝ բարեգործ հաստատու-
թիւնը, եկեղեցի, հասարակական
շահեր կախված են անձներից և նո-
ցա համար գոյութիւն սենին և ոչ
թէ անձինք հասարակական հաստա-
տութեանց ու շահերի համար: Այս-
պիսի մի երեւոյթի մասին գրում են
մեզ և Բագուից, ուր հայ հասա-
րակութեան խաղաղութիւնը վերաժո-
վել է մի քահանայի առթիւ և ինչ-
պէս գրում են մեզ շահերն այնքան
անհանգիստ են լինում այդ առթիւ:

որ զայրոյթի է հասնում նոցա զը-
գոհութիւնը:
Մի կողմից որքան գովել է ժո-
ղովրդի եւանդի ունենալու անարա-
քահանայք և արժանիք իրանց կոչ-
ման. միւս կողմից ցաւալի է նոցա
եւանդի չափազանցութիւնն որով
մի մասնաւոր խնդրի համար, նոցա
վերաժողութեան հասարակական խաղա-
ղութիւնն և շնչովում ուղիղ ճա-
նապարհից, միջոց տալով օտարնե-
րին շահվելու ընդհանրութեան ան-
հեռատես և րոպէական տպաւորու-
թեան ներքոյ գործողութիւններից
և առկայծեալ հուրն աւելի բոր-
բորելով երկպառակութիւն գեցելու
հայ հասարակութեան մէջ, արան
ստեղծելու գէպի իրանց եկեղեցին
ու եկեղեցական վարչութիւնը:
Այսպիսի դէպքերում հասարա-
կութեան խոհմ անդամներ վերայ
պարտք կայ շրջանաւոր լինելով ա-
մենայն սահմանութեամբ և լուրջ
քննութեամբ գործի կողմնակից
մանրամասնօրէն հասուցանել ի վի-
տութիւն հոգեւոր բարձրագոյն իշ-
խանութեան և նրանից դեղ ու
դարման խնդրել հասարակութեան
բարոյական ցաւը բուժելու համար:
Չը պէտք է երկմտել որ հոգեւոր իշ-
խանութիւնն որքան իրան ստորա-
դրեալ եկեղեցականաց հայրարար
խրատելու և ուղղելու պարտքն ու
ցանկութիւնն ունի, կրկնապատիկ
էն իւր ժողովրդի բարոյական շի-
նութեան և նորա խաղաղ զարգաց-
ման հոգան ու խնամքն իրան պարտք
է համարում: ուստի և գործին ար-
դարութեամբ երազել լինելով չի
յապաղել անշուշտ ցոյց տալու նրան
արդար և ուղիղ ճանապարհը: Եկե-
ղեցական վարչութեան աչքում ժո-
ղովրդի բարեքն ամենից բարձրն է
նա եկեղեցականի վերայ նայում է
իրեւ իւր հօտի բարոյական շննու-
թեան գործիքի վերայ եկեղեցական
պաշտօնեայն եկեղեցւոյ՝ հաւատա-
ցելոց ժողովի համար է և ոչ վեր-
ջինն առաջինի համար: ուստի և
տարակոյս չը կայ որ հոգեւոր իշխա-
նութիւնը ճշդութեամբ երազել լի-
նելով գործին մեր Բագուցի եղ-
բարց խղճի հանգստութեան և ան-
դորրութեան միջոց կը տայ, թո՛ղ
գիմենուր հարկն է խոհմութեամբ,
առանց վերաժողութեան և անհանգստա-
նալու: Գժգոհութիւնն ինչպէս զը-
րում են մի քահանայի առթիւ է
որ անշուշտ նոյն իսկ Բագուցիների
խնդրանքը հասած է այդ սուրբ
պաշտօնին, ուստի և յանցանքի մի
նշանաւոր մասն ընկնում է նոյն իսկ
ժողովրդի վերայ որ կարող է սխա-
լած լինել բայց սխալ ուղղելու
համար հարկաւոր է խոհմութեամբ

միջոց որոնել և ոչ զրգովել ու վեր-
դառնալ որ կարող է ծանր հետեւանք-
ներ ունենալ և նոյն իսկ վերաժող-
ութեան ապագայում փոշիմանելու ա-
ռիթ տալ: Լաւ է հենց սկզբից մի-
տածելով և հեռատեսութեամբ գոր-
ծել:

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Նագորնի փողեցում, պ. Սվեճիկեան-
ցի տանը ընկնում է այրի տիկին
Նուռէ Տէր-Գրիգորեանցը, Ապրիլի 23-ին
օր ցերեկով 12—1 ժամը տիկնոջ բնու-
կարանը յափշտակում են տարօրինակ
կերպով: Երբ տիկինն իւր դուռը բացելով
նստելով կառք գնում է Մուշապիղ,
տանը մնում է միայն ծառան Խոսեֆ
Գուրուշի անունով, որ քանի ամիս ա-
ռաջ վարձված էր: Գողթ մտնում է
տիկնոջ բնակարանը բակի կողմի բալ-
կոնը նայող պատուհանից, որ բաց թո-
ղած է եղել ծառան տունը աւելից
յետ, աննկատելի կերպով տիկնոջ և
նորա դստերը համար և դանկով թագ-
ցրած բանալիները պահանջների տա-
նում է բոլոր անկողններն ու արձաթե-
ղէքը: Թողնելով պահանջում. բան-
կային տոմարներն, որոնք երկի ան-
գրագիտութեամբ ճանաչած չէ կամ ա-
նուանական տոմարներ համարած է:
Պէտք է նկատել, որ բնակարանի դիւրն
այնպէս է, որ փողով կողմից գողը
նրա մտնել անկարող էր այլ նա պէտք
է անցնել բակով բարձրանալ սանդու-
ղով խոհանոցի առաջն, ուր ծառան էր,
ու անցնելով բակին, որի կէս մասում
ուրիշ բնակողներ են կենում, մտնել
նախասենեակն, ուր պատուհանը դիտու-
թեամբ բաց էր թողած: Գողին անհա-
րկն էր այնպէս առանց տան ծառայի
կամ այլ ծանօթ անձնի ներս մտնել,
ուստի և կասկածը ծառայի վերայ ընկ-
նելով, — նա կարանաւորվել է:

Իրաւասու Լ. Ի. Խորալովը քաղա-
քային վարչութեան երեք առաջարկու-
թիւն է արել: 1) Թիֆլիսում առևտրա-
կան դատարան բանալ, 2) Շենքի հա-
մար հարկ դնել և 3) ծառաներ պատ-
րաստելու և կրթելու ուսումնարան հիմ-
նել: Այս առաջարկութիւնները իրա-
ւասուների խորհրդի քննութեան ա-
ռարկայ պիտի դառնան ապագայ նիս-
տերից մէկում:

Լրագիրները հաղորդում են, որ Ա.
նապատում որոնում են եղեռնագործնե-
րին, որոնք աւագ շաբաթին Տեմրիկի
գաւառի Գաստաղայիկայի գիւղում
սպանել են մի օթեանի տիրոջ, սորա
փոքրիկ աղջիկ թողան և նորա մօտ
բնակող մի կոչակարի: Ասում են, որ
եղեռնագործներն եղած են երկաթուղու
չինութեան մասնակցող պարսիկ մշակ-
ներ, որոնք անշայտացել են:

Ս. Պետերբուրգի քաղաքացիներ գե-
ներալ Լէյտենանտ Գրեյսերն, աչքի ա-
ռաջ ունենալով, որ ոտակաւորութիւնը

ծանրաբեռնած է շատ պարտականու-
թիւններով, որոնք անմիջապէս նրան
չեն վերաբերում, որպիսին է և քաղա-
քային հարկերի պահանջն ու հաւա-
քելը, ներքին գործոց նախարարին միջ-
րոգեց, որ աղաթն ոտակաւորութիւնը որ
է և քաղաքային հարկ ժողովելու պար-
տականութիւնից, Լրագիրների հաղոր-
դելով, այն միջնորդութիւնը համակու-
թիւն գտած է նախարարի կողմից և
կարճ ժամանակից յետ քաղաքային
վարչութեան թոյլ կը տրվի որոնելու
միջոցներ, առանց ոտակաւորութեան
մասնակցութեան, քաղաքային հարկերը
ժողովելու համար: Ասում են, որ նոյն
կարգադրութիւնը ոչ միայն մայրաքա-
ղաքների, այլ և նահանգական քաղաք-
ների համար կը լինի, որոնք այնուհե-
տե պէտք է ունենան իրանց մարդկին
հարկերը պահանջելու և ժողովելու հա-
մար:

Մայրաքաղաքի լրագիրները հաղոր-
դում են, որ Կիլիկիայում ամսոյս 17-ին
հանդիսաւոր կերպով եղել է բացում
յիշատակարանի է Տէր Կոնստանտին
Առաքել Եփեսոս Խոյն: Արձանը շատ գե-
ղեցիկ է և ձուլած է մոյգ գոյնի բրոն-
զից, գործ Սպեկուլյանի Յիշատակարանի
վերայ ծախք եղել է 20,000 ռուբլի:

Մոսկվայից Ռոս. Բր. լրագրին հա-
ղորդում են, որ այնտեղ բաւական
դրական կերպով խօսում են, կանանց
համար առանձին մասնաւոր համալսա-
րան բանալու մասին Այս միտքը, ինչ-
պէս ասում են, ծագել է տիկին Ֆի-
շէրի իրական սեռի համար բացած
կատարական դիմագրութիւնն մօտիկ չը-
վաններից: Այս ապագայ համալսարա-
նում լինելու են երեք բաժին՝ մատի-
մատիկական, բնագիտական և լեզուաբա-
նական:

ԲԱՎՈՒԹԻՅԱՆ մեզ գրում են, — «Յայտ-
նում ենք մեր նորահայտութիւնը մեր
բոլոր քահանաներին, որոնք այս տարի
մեզ միմիայնում են իրանց յաճախակի
խօսած քաղաքներով:

Այսպէս՝ նորընծայ վարդան քահա-
նայ Տէր-Վարդանեանցը մի քաղաք է
կարգացել բերդի եկեղեցում Աւագ
հինգաբաթի օրը, կէս օրին:

Նոյն եկեղեցում արժանապատիւ Գրի-
գոր քահանայ Գրիգորեանցը քարոզել
է Աւագ ուրբաթի գիշերը և Մեռելոցի
նախընթաց երեկոյին, բացատրելով գե-
րեզմաններ օրհնելու սովորութիւնը:

Լուսաւորչի եկեղեցում նոյն Աւագ
շաբաթին քարոզեց արժանապատիւ Խո-
րէն քահանայ Միլլաբեգեանցը նախ՝
Աւագ Հինգաբաթի կէս օրին, Աւագ ուր-
բաթի գիշերը և ապա Շաբաթ օրը, հրա-
գալուցի երեկոյին:

Ապրիլի 20-ին Լուսաւորչի եկեղեցում
քարոզեց նորընծայ Նիկոլէ քահանայ
Գեղամեանցը, Գարոյի նիւթը ամբող-
ջապէս վերջած էր ժողովրդի ներկայ
կենտրոնը, Հայր քարոզելը տնօրհնէր
համար ման եկած լինելով քաղաքիս
աղքատ դասակարգի թաղում և Սև-
քաղաք ու Բալախանա կոչուած արու-

արձաններում, յաջողել է բաւականին
մօտ ծանօթանալ այդ տեղերի հայ ընա-
կիչների կենցաղավարութեան և ապ-
րուստ ու սովորութիւնների հետ, որոն-
ցից կազմած պատկերը, ինչպէս երեւե-
ցաւ քարոզից, իւր մի քանի միմիայն-
ական կողմերի հետ, ունի և շատ
մուայ կողմեր: — Մանրամասնաբար նկա-
րագրելով այդ ամենը՝ հայր քարոզելը
ցոյց տուեց և այդ պակասութեանց ու
միտքիւններին վերջ տալու դիւրին
միջոցները: — Հայր քարոզելը պատուէր-
ներից մի քանիսը արդէն, գոնեա մի
քանի անգամ կանաչը սկսեց և գոր-
ծադրել: — Յանկալի է այդ բովանդակու-
թեան քարոզներ յաճախ լսել ինչպէս
տեղ Նիկոլէից, նոյնպէս և մեր միւս ար-
ժանապատիւ հայրերից:

Վաղուց հաղորդած էր, որ տեղույս
առաջին կառավարական գիմնազիոնին կից
Գլուխիսկի պրոսպեկտի կողմում, դի-
տաւորութիւն կար կանգնելու ընդար-
ձակ դահլիճ, որ կարող լինէր բովան-
դակել իւր մէջ 700 հոգի: Դահլիճը կա-
ռուցանվելու էր աշակերտաց պարսպ-
մանց և ներկայացմանց համար: Այժմ
կառկաս լրագիրը հաղորդում է, որ աղ-
քային լուսաւորութեան նախարարու-
թիւնը հաստատել է վերոյիշեալ շինու-
թիւնը, որոյ ծախքը պէտք է հոգացվի
գիմնազիոնի մասնաւոր սեպհական գու-
մարից և որ մինչև առաջիկայ սեպտեմ-
բերը պատրաստ կը լինի: Սոյն դահլիճը
պիտի ծառայէ և՛ ժողովրդական դասա-
խօսութեանց, որ յանձն առած է առաջի-
կայ ուսումնական տարւոյ սկզբից կա-
նոնաւորապէս անելու նոյն գիմնազիոնի
մանկավարժական ժողովը, հաւանու-
թեան կովկասեան ուսումնարանական
շրջանի վարչութեան Գասախօսու-
թեանց ղեկավարութեան համար կը
կազմվի առանձին մասնաժողով:

Ապրիլի 25-ին տեղի ունեցաւ կայսե-
րական կովկասեան բժշկական ընկերու-
թեան տարեկան նիստը, ներկայու-
թեամբ Գլխաւոր կառավարչին կովկա-
սի իշխան Գրիգուկով-Կարապետով, վը-
րաստանի Բ. Սլեբադան Էքզարքոսի, ու-
սումնարանական շրջանի հոգաբարձու
և այլ բարձրաստիճան անձանց: Նիստը
սկսվեցաւ ընկերութեան տարեկան գոր-
ծունէութեան հաշուի ընթերցանու-
թեամբ, որ երկու ժամ տևեց: 4 ժամին
զինի կէս աւուր նիստը փակուեցաւ:

Ապրիլի 26-ին տեղի ունեցաւ կովկաս-
եան գիւղատնտեսական ընկերութեան
ընդհանուր ժողովի նիստը նախագահու-
թեամբ ընկերութեան նախագահ իշխան
Գրիգուկով — Կորսակովի: Կարգադրեցաւ
ընկերութեան 1885 թ. գործողութեանց
հաշիւը: Խորհրդի անդամ ընտրվեցաւ
միաձայն պ. Ֆ. Ա. Շիմանովսկին և ըն-
կերութեան քարտուղար երիտասարդ
գիւղատնտես խ. Ա. Վերվիլեանցը:

Ապրիլի 28-ին կովկասի գլխաւոր
կառավարչի իշխան Գրիգուկով-Կորսա-
կովը երկաթուղու առանձին ընթացքով

ուղևորվեցաւ թաթում և միւս օր նա-
ւեց խրիմ, Նորին Մեծութեան թագա-
ւոր կայսեր ներկայանալու հա-
մար:

Ապրիլի 27-ին կիրակի ժողովրդական
տօն էր Աղեքսանդրեան այգիում, յո-
գուտ թիֆլիսի բարեգործական ընկե-
րութեան և ինչպէս ասում են տօնը
յաջող և արդիւնաւոր ելք է ունեցել,
1,400 բուրլի զուտ արդիւնք է մնացել:

ԲԱՎՈՒՅՑ մեզ գրում են.— Այս ե-
րեկոյ (ապրիլ 25-ին) թագու կը ժամա-
նէ Շամախայ թեմի Սրբազան Առաջ-
նորդը Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ խաչ-
կալը օծելու, Նորին Բարձր Սրբազնու-
թեան հիւրասիրում է իւր տան մէջ ե-
րեցիներէն պ. Մելիքեանցը:

Նոյն անգիւղ մեզ գրում են.— Ամառը
արդէն սկսել է մտնել իւր իշխանու-
թեան մէջ: Եւ կարողաւոր անձինք
պատարաստվում են հետդիմա՛ն քաշուել
ամառանոց: — Կարծուկը շարունակում
է իւր ջարդը:

Բագուի քաղաքագլուխ վերընտրվե-
ցաւ պ. Դեմպոս—Ջենովիչ: Նորան օգ-
նական վերընտրվեցաւ պ. Անտոնեանը:

ՄԵԾ-ՂԱՐԱՔԻՍԻՍԷ գրում են.— Տեղու-
մբ ոչինչ հետաքրքիր լուրեր չը կայա-
պիմ, բացի այն, որ մարտի կէսից մին-
չն այսօր համարեայ շարունակ անձրև է
և գիւղացիներին ցանքից ուշացրել, ա-
ռուտութիւն էլ բոլորովին դադարել է և
այս էլ չը կայ կենդանանալու:

— Անցնալներում մօտակայ մի գիւ-
ղում, որպէս պատմում են, մի կին իւր
հարեան կնօնը թուշաւորելով մեռցրել
է: Որպէս թէ՛ պատճառն այն է եղել,
իբր թէ առաջինի այրը մեռնողի հետ
է եղել և նա հանգուցեալ կնօն միշտ
զգուշացրել է, մի քանի տարի շարու-
նակ որպէս զի իւր մարդուն հեռացնէ
իւր տանից և վատ ծանապարհից, բայց
հանգուցեալն անուշադիր է թողել այդ
և վերջապէս ենթարկուել է մահացու-
ցիւ թոյնի ազդեցութեանը: Բժշկական
և այլ քննութիւնք սկսված են և երկի
կը բանան հանգամանքը:

Ք Ա Ղ Ա Ք Ա Վ Ն

Հեռագիրները հաղորդեցին, որ
Եւրոպական հինգ մեծ պետութիւնք
յանձնեցին յոյն կառավարութեան
վերջնագիրը որով պահանջում են
անպայման հնազանդութիւն Եւրո-
պայի կամքին և անպայման զինա-
թափութիւն: Նոյն հեռագիրը հա-
ղորդեց և յոյն կառավարութեան
պատասխանն, որ հետեւեալն է.

« Գունաստանը ընդունում է Ֆր-
անսիայի խորհուրդները, այսինքն
պատրաստ է զինաթափ լինելու ա-
նորոշ ժամանակամիջոցում »:

Արդեօք կը բաւականանան պե-
տութիւնք այս պատասխանով թէ
ոչ, այդ դեռ ևս յայտնի չէ: Աւե-
լի հաւանականն այն է, որ նորա
պէտք է առ ժամանակ զոհ լինին
այդ պատասխանով, եթէ Յըմարիտ

է այն, որ նոցա մէջ վերջնական
համաձայնութիւն չը կայ ստիպողա-
կան միջոցները Գունաստանի դէմ
զօրծ գնելու իրօք:

Իսկ Գունաստանի պատասխանն
այնպէս անորոշ է, որ նա ներկայ
տարտամ գրութիւնը կարող է ձգ-
ձըգել, մինչև թէ Եւրոպական պե-
տութիւնք և թէ մանաւանդ Տաճ-
կաստանը ձանձրանան այդ վիճակով
և իրանք վճռեն մի որոշ դիրք բռն-
նելու խնդրի լուծման համար:

Տաճկաստանն արդէն այս մասին
արած է մի քայլ ուղղելով շրջառի-
րական մեծ պետութեանց, որոյ մէջ
նա յայտնում է, թէ միայն շուտա-
փոյթ և անպայման զինաթափու-
թիւնը Գունաստանի կարող է նրան
բաւարարութիւն տալ և այդպիսի
դէպքում միայն նա կը հրաժարվի
վարձատրութիւն պահանջելից այն
զօհարբութեանց համար, որ նա
արել է Գունաստանի պատերազմաւո-
րական դիրք բռնելու առթիւ: Միւս
կողմից լուր է տարածված, թէ
Տաճկաստանն իւր գեպանին Ա-
թէնքում հրամայած է տալ յոյն
կառավարութեան վերջնագիր և հե-
ռանալ իւր պաշտօնատեղից, եթէ
վերջնագրի պատասխանը բաւարար
չի լինի:

Եւրոպական պետութեանց վճառ-
կանութիւնը յունական խնդրի լուծ-
ման մասին այն կը լինի, որ նորա
պէտք է պարզին վերջապէս թէ ար-
դեօք մտադիր են յիշաւի ոյժ զօրծ
գնել Գունաստանի դէմ և այս մա-
սին կ'յ յիշաւի համաձայնութիւն
նոցա մէջ, թէ նորա պիտի բաժան-
վին իրանց մէջ և կազմեն երկու
հակառակ հայեցողաճքների բա-
նակներ: Վերջին դէպքում յայտնի
բան է, որ երկուսն խնդրին աւելի կը
բարդվի և աւելի մեծ պարագմունք-
ներ կը տայ Եւրոպայի դեսպանագի-
տութեան, պարագմունքներ, որոնք
դուցէ վերջ ՚ի վերջ Եւրոպական
մեծ պատերազմով կը վերջանան և
կ'որոշվին: Այլապէս անհասկանալի է
Եւրոպայի այսքանամեայ զինաւոր-
եալ վիճակն, որ ազգերի բարօրու-
թիւնը խախտող ազդեցութիւն է
զօրծում:

Ամենաճանր և աննախանձի վե-
ճակը ներկայ հանգամանքներում
Գունաստանի նախարարութեան վե-
ճակն է, որ երկու կրակի մէջ է:
Մի կողմից Եւրոպական պետութեանց
պահանջն է նրան տաճկապի մէջ
զցում, միւս կողմից յոյն ազգի չա-
փառանց պահանջը: Վերջինս մտքո-
վում անգամ չէ կամենում անցկաց-
նել, որ յունական կառավարու-
թիւնը կարող է կամ իրաւունք ու-
նի, առանց վարձատրութիւն ստա-
նալու յետ նահանջելու այն դիր-
քից, որ բռնած է Տաճկաստանի
վերաբերութեամբ:

Յոյն նախարարութեան արտա-
բուստ սպառնում է պետութեանց
պահանջը զինաթափութեան մասին,
իսկ ՚ի ներքուստ յոյն ազգի տրա-
մադրութիւնը յեղափոխական շար-

ժողութիւն անգամ անելու իւր
պահանջներին բաւարարութիւն բա-
տանալու համար: Եւ ահա այս վե-
ճակի մէջ յոյն նախարարութիւնը
ժամանակաւոր կ'ը գտնէ իւր վե-
րջին պատասխանով զինաթափ-
ութեան մասին, խոստանալով այն
անել անորոշ ժամանակամիջոցում:

Ք Ա Ղ Ա Ք Ա Վ Ն Լ Ո Ւ Ե Բ

Ահա Ֆրանսիական յայտագրի
պատճէնն, որ Ֆրանսիայի գեպան
կոմս Մուլին յանձնեց պ. Դեմանի-
սին: « Ֆրանսիան միշտ ցոյց է տու-
ած Գունաստանին իւր բարեկամու-
թեան նշանները: Վերջին ժամանակ
նա յաճախ տուեց նրան խորհուրդ-
ներ, իրան ղեկավար ունենալով մի-
տերիմ համակրութեան զգացմունք-
ներ: Ներկայումս նոյն զգացմանց
ազդեցութեան ներքոյ պարտք է
համարում անելու նրան՝ Գունաս-
տանին հանդիսապէս նախադրուշա-
ցումն: »

Յոյն ազգի զօրծողութեանց ներ-
կայ եղանակը նրան ծանր վտանգնե-
րի զոհ անել սպառնում է: Գամա-
ռելով նոցա մէջ Գունաստանը կա-
րող է հանդիպել ձգնաժամի և ստո-
րութեան: Առանց Եւրոպայի որո-
շումն նախապէս գուշակելու, մենք
հաւատար ենք, որ նա Եւրոպան ոչ
մի կերպով թոյլ չի տալ Գունաստա-
նին որեւէ թշնամական զօրծողու-
թիւն սկսելու Տաճկաստանի դէմ:
Անտարակոյս պետութիւնք շուտով
կը յայտնեն իրանց այդ կամքն հէ-
լէն կառավարութեան և կ'ստիպեն
սրան հրաժարվելու զինաւորութիւ-
նից: Ինչ վիճակի մէջ կ'ընկնի նա
այսպիսի հանգամանքներում: Ար-
դեօք նա ստիպված չի լինի վաղ
թէ ուշ կատարելու այս պահանջը:
Մենք կը ցանկանայինք Գունաստա-
նըն այսպիսի տխրալի ծայրահեղու-
թիւնից ազատել: Ուստի և մենք
ասում ենք յունական կառավարու-
թեան. « Ենթարկվե՛ք անհրաժեշ-
տութեան: Եւսե՛ք ձեզ բարեկամ
պետութեան ձայնը: Հետեւե՛ք
խորհրդին, որ չէ բովանդակում իւր
մէջ ոչինչ ստորացուցիչ ձեր ինք-
նասիրութեան համար: Քանի որ
դեռ ժամանակ կայ ընդունեցէք ըս-
կընդունութիւնն, որ ձեր կամքի-
ցն է կախված և որոյ արդիւնքը
ամբողջապէս ձեզ կը պատկանի:
Մենք կ'աւելացնենք, որ եթէ Գու-
նաստանի համար լաւ օրեր պիտի
գան, այդ կարող է լինել նորա կա-
ռավարութեան զօրծողութեանց հե-
ռաւոր և զգոյշ եղանակով, որ կը
զբաւէ Եւրոպայի հաւանութիւնը:
Մենք էլ չենք մոռանալ, որ Գու-
նաստանը կատարելով մեր ցանկու-
թիւնը կ'ազատէ մեզ տխուր ան-
հրաժեշտութիւնից հետեւելու այլ
տեսակի զօրծողութեանց, այն է հը-
րաժարվել օգնութիւնից, հետեւե-
լով անընդհատ հոգացողութեան
ընդհանուր խաղաղութեան մասին:

Բերլինի լրագիրները թշնամու-
թեամբ են վերաբերվում դէպի այն
գերն, որ Ֆրանսիական դեսպանագի-
տութիւնն ընդունել է իւր վերայ
յունական խնդրում: « Berl. Tagebl. »
լրագիրը ասում է. « Չարմանալի և
շողորթող գերն, որ ստանձնել է
Ֆրանսիան Գունաստանի վերաբերու-
թեամբ, ամենեւին չը վերադից միւս
մեծ պետութիւնքը, թէ և Ֆրանսի-
ան զօրծում էր առանձնացած և
ցոյց էր տալիս թէ կամենում է միջ-
նորդ լինել Եւրոպայի և Գունաստա-
նի մէջ: Բայց և այնպէս նորա փոր-
ձնը անյաջող մնաց, որովհետեւ պե-
տութիւնք մինչև անգամ չեն ըն-
դունում յունական խնդրի զոյու-
թիւնն և պահանջում են Գունաս-
տանից անպայման հնազանդութիւն:
Պ. Դեմանիսի պատասխանը Ֆրան-
սիական գեպան Մուլի ծանուցա-
րին ցոյց է տալիս պարզապէս, որ
Եւրոպայի պահանջների վերայ Գու-
նաստանը բնաւ ուշադրութիւն չէ
դարձնում և միայն Ֆրանսիայի
խնդրանաց և օգնութեան խոստման
համար համաձայնում է առ ժամա-
նակ հրաժարվելու պատերազմից:
Այս հանգամանքը ստիպեց պետու-
թեանց չը նայելով Ֆրանսիայի ինք-
նակամ քայլին, յանձնելու արդէն
խիստ վերջնական դիրք: Երբ
հաւանութիւն տուեց և Ռուսաս-
տանը որի պատերազմական նաւն
էլ երեւցաւ Աթէնքում, այլ պե-
տութեանց նաւերի հետ: Այժմ
Գունաստանը պէտք է խոստովանի
Եւրոպայի հեղինակութիւնն և վե-
նասի ճնշման ներքոյ այն ինչ
Ֆրանսիայի առանձնացած զօրծո-
ղութիւնը ոչ մի կերպով չէ կարող
համարվել փառաւոր դեսպանագի-
տական յաղթութիւն: Ֆրանսիային
առանձնացած դիրք բռնել՝ ստիպող
առիթմները հետեւեալներն են, ըստ
կարծեաց Բերլինի լրագրի. « Հաւանա-
կան է որ Ֆրանսիան կարծէ է, թէ
Ֆրանսիայի համար հասած է յա-
ջող րոպէն, երբ նա կարող էր դես-
պանագիտական արշաւանաց մէջ դե-
կավարի դեր ստանձնել և այսպէս
առանց դժուարութեանց յաղթու-
թիւն ձեռք բերել: Եթէ այս այս-
պէս է, նպատակը չը վատարկվեցաւ,
որովհետեւ Եւրոպան բաւական չը
համարեց Գունաստանի առաջին նա-
խարարի խոստումներն, որոնցով զոհ
մնաց պ. Ֆրէյսինէն և Ֆրանսիայի
ջանքերն զուր եղան: Հասկանալի է,
որ Ֆրանսիական մամուլը փառաւո-
րում է Ֆրանսիական դեսպանու-
թեան յաջողութիւնը Աթէնքում
և փարիզի քաղաքական շրջանի-
րում ինչպէս հաղորդում է մեր
թղթակիցը Գունաստանի հրաժար-
վելու պատերազմաւորական բազաբա-
կանութիւնից համարում են Ֆրան-
սիայի բարոյական յաղթութիւն մի-
այնքալ պետութեանց ստիպողական
միջոցների վերայ: Մեծ ազգի (Ֆր-
անսիացիների) մեծ պարգամու-
թեան նշան է, որ նա բոլորական
ապաւորութեան ներքոյ համարում
է Ֆրանսիայի բարոյական յաղթու-

թիւնը նրանում, որ կազմում է
այ միջոցը Գունաստանի համար
դատվելու իւր ներկայ դրութիւնը
հատ կարելի է, որ Ֆրանսիայի
կառավարութիւնն, աչքի առաջ
նենալով Ֆրանսիայի հէլլենասի-
կան ուղղութիւնը, ցանկանում
իրան համար թիւթեացնել նահա-
ջի ձանապարհը, առանց բացարձ-
կապէս ընդդիմադրելու Անգլիայի
գերմանիայի զօրծողութեանց: Ա
կարծքի հաստատութիւն կարելի
համարել Ֆրանսիայի բոլորովին
մասնակցիւ ծովային ցոյցերին: Ռու-
սաստանն, որ մինչև վերջին ժամ
նակ լուում էր, այնքան միացաւ
բոսպորի հետ, որ վերջին բոլորու-
ուղարկեց Աթէնք մի նաւ գերմա-
նիայի Աւստրիայի Անգլիայի և
սալիայի նաւերի հետ միասին վեր-
նագիրը պաշտպանելու համար:

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ժամանակից փոքրագույնները: —
Դանի պրօֆէսոր Լէվէնթալը մօտ
ժամանակ հրատարակեց փոքրագույն
ների վերայ արած իւր գնութեան
հետաքրքիր հետեւանքները: Բնու-
թեան այդ անընդունելի աղ-
էր և մի հնգամասնական աղ-
Մարգարիտա Պէկեր անունով: Նոր
հայրն իւր առաջին տմեկնուց ու-
նը երկու աղջիկ բնական մեծու-
թեան զլինկով: Երկրորդ կնկան
նա ունեցաւ Լօթ զաւակներ, որոն-
չօրք փոքրագույններ էին: Մարգ-
րիտայի կտափը միամեայ երկաթ
կառափի մեծութիւն ունի, յընթե-
ցրտ տան տարիների նորա մակեր-
ոյթը միայն կէս քառակուսի տոն-
սիւն տար մեծացաւ: Այժկայ պատի-
րը նման է մարդանման կապիկ կի-
պարանքի: Սեռական զգացմունք
բոլորովին բթացած է. նա ոչ հա-
զրնվիլ գիտէ, ոչ նստել և ոչ էլ լու-
ացվիլ: Նա գրիթէ միշտ պառկա-
ն է անպայման կերպով զրկված
խօսքից: Մտաւորական ընդունակու-
թեանց կողմից նա մօտիկ է աւելի
կատարեալ կաթնակերներին՝ ձիան-
րին և շներին:

Վեց քառակուսի: — Վեօնի լրագրի
հաղորդում է, որ Ռաֆայի անունով
մի մշակի կինը, որ բնակում է գե-
մանական Նիլ աւանում, ծնել է վե-
ցաւակներ, առաջին օրը երեքը
և երկրորդ օրն էլ էլի երեք: Այսպի-
սի դէպք եղած չէ, նա մանաւանդ
որ թէ՛ մայրն և թէ՛ զաւակու-
բոլորն էլ առողջ են:

Քաղաքների վաճառում: — Բայանի է
որ մօտերում ծախվեցաւ քառաւոր
կան Ստարոկոստանովնով քաղաքն
որ պատկանում էր իշխանուհի Աբա-
միլեին: Ներկայումս Գալիցիայի լը-
րագիրները հաղորդում են, որ նոյն
վիճակին ենթարկվում է ներկայումս
Գալիցիան և Գորոդնիս քաղաքն
որ պատկանում է մի հայ բարոնի
Գալոր Ռամաշկանային: Աճուրդը կը
սկսվի 1,300,000 զուլլէնից: Լու-
րերին նայելով քաղաքը կը գնն
հրէայ գունարատերը, որովհետեւ
Ռուսաց և Լեհերի մէջ չը կան ա-
ձինք, որոնք ունենային ազատ գու-
մար այդպիսի ծանրագին կալուածք
գնելու համար: Լեհ լրագիրները
շատ դժգոհ են, որ քաղաքը Հրեա-
ներին սեպհականութիւն կը դառնայ:

ԽՄԱԳԻՐ ՊԵՏՐՈՍ ՄԻԼԵՆԵԱՆՑ
ՀՐԱՏԱՐԱԿՉ Է. ԼՆՅԻԱՅԱՆՑ